

SIRIUS SLEDGE PATROL WAAKT OVER GROENLAND

Op patrouille met de hondenslee

Al zestig jaar bewaakt een speciale militaire eenheid de Deense soevereiniteit over Groenland, zijn natuurlijke rijkdommen en zijn nationaal park. Uitzonderlijk mag *Eos* op bezoek in het hoofdkwartier van de Sirius Sledge Patrol.

Door Johan VAN PRAET / Foto's: Yan VERSCHUEREN

De Groenlander
gaat niet snel
'stuk'.

Een keer per jaar krijgt Sirius tot 200 ton nieuwe voorraden.

Iets na drieën ploft ons anker 32 meter diep op de bodem van de baai Young Sund. We mogen aan land in Daneborg (74°20' N - 20°14' W), waar de befaamde hondensleeppatrouille zijn hoofdkwartier heeft. Vier van de twaalf militairen van de Sirius Sledge Patrol verwelkomen ons in hun zomerplunje met insigne. Geen uniform. De zon staat hoog en het is behoorlijk warm. Te warm om geloofwaardig te zijn.

Straks als het wintert, trekt sergeant Morten Petersen met een collega en een span van dertien honden langs de tweeduizend kilometer onbewoonde kust om te waken over

de Deense soevereiniteit van Nuna Allannngutsaaliugao, het grootste Nationale Park ter wereld.

'Alleen mannen tussen 20 en 30, ongehuwd, noch verloofd, zonder kinderen, kunnen zich kandidaat stellen om twee jaar lang in totaal isolement geleefd te worden door de natuur', zegt Morten. Zelf is hij 25, en een van de zes uitverkorenen die dit jaar de harde fysieke en psychologische selectieproeven doorworstelden. Hij is nu twee maanden in dienst bij de Sirius Patrol en neemt me op sleeptouw door Sirius' HQ, 'my home town'. Samen met elf collega's en zo'n tachtig speciaal gekweekte

sledehonden zal hij twee jaar lang een spartaans en geïsoleerd bestaan leiden in de onbewoonde wildernis tussen 70 en 80° Noord.

OPERATION RESOLUT

Na een politiek conflict met Noorwegen kreeg Denemarken in 1933 van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag de soevereiniteit over Groenland. Een van de voorwaarden die het Gerechtshof stelde, was dat de Denen de wil moesten tonen om het land, met inbegrip van het onbevolkte en moeilijk bereikbare noorden en noordoosten, te bezitten. Van 1933 tot de Tweede Wereldoorlog waren

Nazi's hadden oogje op Groenland

De echte kiem van de Sirius Sledge Patrol werd gelegd bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, toen Duitsland Denemarken bezette waardoor het van Groenland werd afgesneden. Dat gebied kwam uiteindelijk onder Amerikaanse vleugels. Wat geenszins betekende dat de Duitsers de strijd opgaven. Deense en Noorse collaborateurs probeerden eind 1940 om het weerstation van Myggbukta in te palmen. Met de waardevolle meteogegevens uit het hoge noorden zouden de Duitsers hun weersvoorspellingen in Europa kunnen verfijnen voor de Luftwaffe. De aanval mislukte, maar de kans was groot dat de Duitsers het niet bij deze poging zou-

den laten en daarom richtte de Groenlandse gouverneur in de zomer van 1941 de Northeast Greenland Sledge Patrol op. Die moest de kustlijn tussen 70° en 77° Noord bewaken. Zes Denen, drie Noren en zes Groenlanders, voormalige jagers en gestrande meteorologen, werden gestationeerd op het eiland Ella en kregen als opdracht alle vijandelijke activiteit te voorkomen en te rapporteren aan de geallieerden.

'Toch slaagden de Duitsers erin om op 27 augustus 1942 een meteorologisch station, codenaam Holzauge, uit de grond te stampen op het eiland Sabine', zegt Morten Petersen, onderofficier van Sirius. 'Bijna zeven maanden

later botste de Greenland Sledge Patrol op de kleine Duitse eenheid. Tijdens het treffen sneuvelde één Deen, Eli Knudsen. Hij kreeg zijn laatste rustplaats bij ons, hier in Daneborg.'

Zijn grafkruis torent nu hoog boven de andere uit. 'Als eerbetoon aan de enige geallieerde gesneuvelde in dit gebied. Trouwens, aan Duitse kant maakte de Sledge Patrol ook maar één slachtoffer: luitenant Gerhard Zacheris, die een naburig weerstation (Bassgeiger) op het eiland Shannon verdedigde.' Op het einde van de oorlog ontbonden de geallieerden de Northeast Greenland Sledge Patrol.

Weinig inwoners, veel natuur: op Groenland (met als hoofdstad Nuuk) ligt 's werelds grootste Nationaal Park.

er altijd Denen actief in Groenland. Maar na de oorlog bleven ze zo goed als weg. 'Omdat ze andere landen niet wilden provoceren', weet Palle Norrit. Norrit is een levende legende bij de Sirius-soldaten. Hij voerde twaalf jaar lang het bevel over de patrouille. 'Ze richtten er alleen wat wetenschappelijk, meteorologisch werk.'

Maar die minimale aanwezigheid leidde tot een waarschuwing van het Internationaal Gerechtshof en ook de Navo maakte zich zorgen. Denemarken wilde niet riskeren om zijn soevereiniteit over Groenland te verliezen en in 1950 zag de Sirius Sledge Patrol het licht. 'De nieuwe militaire verdedigingseenheid ging van start onder de naam 'Operation Resolut' en kreeg definitief vorm in 1952 toen ook het hoofdkwartier van Ella Eiland naar Daneborg verhuisde. Een jaar later veranderde de naam in Sirius om verwarring te vermijden met het bestaande Canadese weerstation op Resolute Bay. Sirius verwijst naar de helderste ster uit het sterrenbeeld Grote Hond. De ondertussen befaamde patrouille staat sinds 1994 onder het bevel van de Deense marine.'

De huidige patrouille heeft behalve het bewaren van de Deense soevereiniteit over Noorden en Noordoost Groenland nog twee opdrachten: als politieautoriteit optreden in het Nationaal Park van Groenland en door middel van hondensleeën militair toezicht uitoefenen op een gebied van 160.000 vierkante kilometer.

KLAAR VOOR DE GROTE TREK

'Een commando 'aanvallen' voor de honden hebben we niet', drukt Morten Petersen mij op het hart. Daarmee ontkracht hij het gerucht als zou Sirius een dekmantel zijn voor

een elite-eenheid van (onder)officieren die, omdat ze het gebied op hun duimpje kennen, bij een eventuele inval razendsnel kunnen worden ingezet als gespecialiseerde voorhoede. Dat scenario is niet onrealistisch. De Russen stoppen hun interesse voor de natuurlijke rijkdommen in het gebied niet onder stoelen of banken. 'Akkoord, op papier zijn we een militaire eenheid die de Deense soevereiniteit moet vrijwaren. En ja, we zijn uitermate hard getraind, maar in het veld voelen we ons alerminst commando's. Noem ons parkwachters die een eventueel dreigement rapporteren, maar nooit als gevechtseenheid zullen opereren. Trouwens, wat zouden we. Onze wapens dateren nog van voor de Tweede Wereldoorlog. Nee, we willen ook geen modernere wapens, want die zijn veel minder goed bestand tegen de langdurige extreme koude.' Jaarlijks stelt zich een vijftigtal jonge soldaten kandidaat om te dienen in Sirius, een van de

gelost. Een keer per jaar krijgen ze tot 200 ton nieuwe voorraden en met Kerstmis dropt de Deense marine bij volle maan een kist met cadeautjes en lekkers.

De groep vormt zes sledeteams van telkens twee man, dertien honden en een slee. In Mestervig, 260 kilometer ten zuiden van Daneborg, bemannen de overige twee Sirius-soldaten een radiostation en onderhouden ze de landingsstrook. Een ondersteunend station op het eiland Ella in Kong Oscar Fjord (72°N) is slechts enkele weken actief in de zomer. Tijdens die warme maanden patrouilleren de teams per boot en bevoorraden en onderhouden ze 65 hutten of depots langs de kust. Die doen dienst als onderkomen voor de winterpatrouilles. 'Van eind oktober tot Kerst vertrekken we voor een eerste patrouille met de honden', vertelt patrouillecommandant Jens Bonde. 'Van februari tot en met mei voor een tweede tocht. Sommige teams vlie-

'Onze wapens dateren nog van vóór WOII. Modernere wapens kunnen niet tegen de kou'

Deense militaire kroonjuwelen. Enkel Denen, Groenlanders of inwoners van de Faeröer komen in aanmerking. De criteria zijn niet mals. 'Een week lang word je onderworpen aan de meest uiteenlopende en uitputtende fysieke en mentale assessmentproeven', blikt Morten terug. 'Gevolgd door acht maanden bikkelharde training. Het sleeën met de honden leren we ter plaatse.'

De Sirius Patrol bestaat tegenwoordig uit veertien soldaten die telkens twee jaar in Groenland blijven voor ze per zes worden af-

gen eerst naar Mestervig of nog noordelijker naar Station Nord (81°36'N) en sleeën dan terug naar Daneborg. Ze kamperen in tenten of overnachten in een van de 65 Sirius-depots. Om beurt blijft één duo stand-by op het hoofdkwartier en fungeert als zenuw- en communicatiecentrum. Ondertussen houdt dat team ook het station operationeel.'

WERKPAARDEN

De soldaten zijn volledig zelfbedruipend. De 23 hutten en barakken op Daneborg herber-

Dikke vrienden: sergeant Morten Petersen en Nazak K.

Sirius Dogsledge Patrol bewaakt een gebied van maar liefst 160.000 km².

Jaarlijks stellen zich zo'n 50 jonge soldaten kandidaat om te dienen in Sirius.

gen alle faciliteiten om het een jaar lang in de uiterst barre omgeving vol te houden: keuken, schrijnwerkerij, radiostation, generatoren, olie- en dieselsilo's, wapendepot, materiaal-hok, washuis, waterontziltingsinstallatie, tot zelfs een oude hut toe die als museum dienst doet voor de toevallige passanten die gedag komen zeggen.

In de zomer zoeken mariene biologen en archeologen hier enkele weken onderdak om in de buurt onderzoek te doen. 'Ginds in die hut bouwde een Italiaanse fotograaf een glazen koepel in het dak om het poollicht beter te kunnen bestuderen', wijst Morten. 'In het hoogseizoen logeert hier wel tot veertig man want dan vliegt ook onze logistieke ploeg over om herstellingen te doen die we zelf niet kunnen, denk maar aan bepaalde ICT-toepassingen.' Maar alle sleeën, tuig, uitrusting en hondenharnassen maken de jongemannen eigenhandig. Wat je zelf hebt gemaakt, kun je zelf ook gemakkelijker herstellen, luidt de filosofie. En dat is best handig als je moederziel alleen door de wildernis patrouilleert. 'Ik heb liever dat je onze privé-vertrekken niet binnengaat', vraagt Morten beleefd. 'Alles ligt

er mooi op orde en dat willen we graag zo houden.' Ik kan een cynisch lachje niet onderdrukken. Mannen onder elkaar en orde, geef toe, dat is water en vuur. 'Toch is het zo, want na een maandenlange, soms chaotische kampeertocht in het pikdonker - tijdens de wintermaanden komt de zon niet op - is het een verademing om terug thuis te komen in een ruimte waar al-

zijn mensvriendelijk en bijten of vechten niet. Hoe meer je ze knuffelt, hoe liever ze het hebben.' Sally geniet overduidelijk. Ik stap de afspanning van sledepack nummer 7 binnen, waar 13 honden, vastgeketend aan hun persoonlijk hok, me dolenthousiast op een huil- en blafconcert trakteren, waarna ze zich uitgebreid laten kroelen.

'Van eind oktober tot kerst vertrekken we voor een eerste patrouille met de honden. Van februari tot en met mei voor een tweede tocht'

les er mooi op orde en netjes bij ligt.' Pamela Anderson in evakostuum verzacht de pijn. Voor de state-of-the-artdierenkliniek - jawel ook dat hebben ze - ligt Sally aan de ketting. 'Teven worden te wispelturig als ze loops zijn en destabiliseren de roedel. Daarom houden we ze apart. Aai haar gerust. Sirius-honden

Maar vergis je niet: Buster OM, Elenor N, John T, Nazak K... zijn geen huis- of troeteldieren, maar werkpaarden. Hun namen verwijzen naar allerlei interne keukenanekdotes of beroemde poolontdekkers. Achter elke naam schuilt een onmiskenbare code die verwijst naar een plaats in de raszuivere stamboom. Het Sirius-kweekprogramma volgt net als bij rashonden strikte bloedlijnen om zo de sterkste eigenschappen uit te zuiveren en inteelt te voorkomen. De familielijn van deze Groenlandse husky's loopt terug tot hun Siberische soortgenoten. Een Sirius-hond is iets groter en weegt gemiddeld 40 tot 50 kilogram. Hij is onverwoestbaar, heeft een dikke pels, korte warme haren, opstaande oren en stevige, lange poten. Dankzij hun enorme spieren sleuren de honden met gemak een zwaar geladen slee (tot 500 kg) een steile helling op. De Groenlander gaat niet snel 'stuk'. Om inteelt te vermijden worden af en toe honden van de westkust ingevlogen.

Het hoofdkwartier van de Sirius Patrol bestaat slechts uit een paar barakken.

Een oude hut doet dienst als museumpje voor de toevallige passanten.

De onbewoonde wildernis tussen 70 en 80° Noord is het domein van 14 Sirius-soldaten en hun 80 sledehonden.

HONDEN EERST

'Tille!', klinkt het plots en de hele roedel duikt in elkaar, kop tussen de voorpoten. Voeder-tijd. Morten stapt rond met een grote emmer vol gedroogde vis en vlees, verrijkt met vetten en vitamines, en vult hun etensbak. 'Een hond verbruikt zo'n 5.000 calorieën per dag, zijn baasje ongeveer 7.000.' Gedisciplineerd raakt geen enkele husky het eten aan. Pas op Mortens commando verorberen ze in één ruk de maaltijd. Dat ritueel herhaalt zich elke dag opnieuw. 'Daarna gaan we zelf lunchen. In de namiddag 'spelen' we met de honden en controleren we tegelijk of er geen dieren gewond of ziek zijn. Op de basis kunnen we ze nog behandelen, onderweg moeten we ze soms afmaken.'

De liefde gaat zelfs zover dat de soldaten hun eigen oude honden afmaken als die het res-

dierenarts het strenge geboortecontrolebeleid bij. De pups worden pas na één jaar bij een sledeteam ingelijfd - vroeger was dat op zes maanden, waardoor ze al na vijf jaar waren uitgeblust - waar ze de rest van hun leven blijven. Morten: 'We trainen ze vooraf niet voor een bepaalde functie of positie. Wel verdelen we ze, afhankelijk van de sneeuwcondities, over het span als trekker of volger: op één lijn bij diepe, zachte sneeuw, in rij per twee bij 'crust' en in verspreide slagorde bij een hard bevroren ondergrond. De mannen lopen of skiën naast de slee.' Telkens neemt een andere hond van de roedel de leiding. De hond vooraan - de trekker - is niet per definitie de leider. De jonge pups lopen ongebonden mee en volgen instinctief het span. Een sterke, enthousiaste hond klimt vanzelf hoger in de hiërarchie van de roedel. Kortom:

ze als verdediging te gebruiken: een klauw of trap van een beer of muskusos kan fataal zijn. Daarom laten we ze liever aan de ketting. Met hun gehuil en gegrom houden ze de wilde dieren sowieso op afstand.'

TRADITIE, EER EN KRACHT

Sirius zweert bij hondensleeën, in tegenstelling tot de Canadese *rangers* die eropuit trekken met sneeuwscooters. 'Honden hoeven geen benzine en zijn veel betrouwbaarder', verdedigt Jens. 'Een patrouille legt 3.000 kilometer af per jaar. Honden zijn veel geschikter voor lange trajecten dan machines. Een hond die ziek of gewond raakt onderweg, houdt je niet tegen. Een sneeuwscooter met kritieke motorpech daarentegen herstel je niet in een handomdraai bij temperaturen tot min 30° Celsius. Geloof me vrij, de combinatie honden en sleeën is ook vandaag nog de beste en meest efficiënte manier om grote delen van het Nationaal Park te bewaken.'

Wat drijft deze mannen. De kick? De eer? 'De natuur die je hier rondom je ziet. En de honden', glundert Jens. Vraag is hoe lang de Deense Sirius-patrouille nog stand zal houden. Op 26 november 2008 spraken de Groenlanders zich in een referendum massaal uit voor nog meer autonomie. Groenland kreeg hierdoor op 21 juni 2009 vrijwel volledig zelfbestuur, en daarmee ook zelfbeschikingsrecht op de natuurlijke rijkdommen van het land. 'Alles is vergankelijk. Maar Sirius zie ik niet snel verdwijnen. Hooguit nemen Groenlanders het over van de Denen. Mijn ervaring en herinneringen kunnen ze alvast niet meer afnemen.' ■

Johan Van Praet nam deel aan de reis naar Noordoost-Groenland van Asteria Expeditions: www.asteriaexpeditions.be

De familielijn van deze Groenlandse husky's loopt terug tot hun Siberische soortgenoten

pect verliezen van de jongere dieren. Vroeger werd een hond uit de roedel gehaald na pakweg vijf jaren dienst. Na zo'n 20.000 kilometer patrouilles was hij uitgeblust. 'Met wat geluk werd hij overgeplaatst naar een andere eenheid als waakhond. Anders was het de eervolle dood met de kogel. Dankzij de betere levensomstandigheden en verzorging lopen de meeste honden nu tien jaar mee. Hoe dan ook, het blijft keihard om er afscheid van te nemen. Sommige soldaten proberen zelfs om honden mee te smokkelen als hun dienst erop zit.' Gemiddeld verliest de Sirius-patrouille tien dieren per jaar. In functie daarvan stuurt de

de selectie gebeurt op een natuurlijke manier zonder tussenkomst van de mens. De trekkers beheersen in totaal acht bevelen. 'Val aan' hoort daar zoals gezegd niet bij. 'Onze honden trainen we niet op discipline in conflictsituaties, en al zeker niet om deel te nemen aan gevechten of om ons te verdedigen. Het zijn van nature uit wakers en ze zullen ons wel verwittigen als er gevaar dreigt, bijvoorbeeld van een ijsbeer. Voor de rest zetten we ze uitsluitend in als sledehond en gezelschapsdier. Als je vier maanden op tocht bent, is het best leuk honden om je heen te hebben. Trouwens, het risico is te groot om